

Samadhi Art Museum Foundation

จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗

โดย สิริจัน พวงบุบผา

CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING 2014

BY SIROJ PHUANGBUBPHA

จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗

โดย สิริโรจน์ พวงบุบผา

๔ พฤศจิกายน - ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

Rama IX Art Museum Foundation

CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING 2014

BY SIROJ PHUANGBUBPHA

NOVEMBER 4 - DECEMBER 30, 2014

AT THE QUEEN'S GALLERY

จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗

คุณค่าและความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทย หยั่งรากลึกและมีวิวัฒนาการความเจริญทางวัฒนธรรมมายาวนาน บนค่านิยมและคติความเชื่อของบุคคลในท้องถิ่นที่มีต่อพระพุทธศาสนา กระทำสืบต่อกันมา จนกลายเป็นประเพณี ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมทางสังคม เกิดเอกลักษณ์ทางศิลปะเป็นสื่อแสดงออกของแก่นวัฒนธรรม ที่สะท้อนถึงความดีงามและสร้างเสริมคุณค่าทางพุทธปัญญา ความเจริญทางวัฒนธรรมดังกล่าวได้พัฒนาเผยแพร่โดยกลุ่มบุคคลในสังคมและแสดงออกผ่านสื่อศิลปะในรูปแบบและเทคนิคที่หลากหลาย

คติความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ได้ถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นรูปแบบงานศิลปกรรม อาทิเช่น “งานลายรดน้ำบนตู้พระธรรมของบรมครูช่างวัดเชิงหวาย” ในสมัยอยุธยาที่ประกอบไปด้วยลวดลายไทยที่เรียกว่ากระหนกเปลว ที่มีความอ่อนช้อยพลิ้วไหวประกอบกับลวดลายพันธุ์พฤกษาที่ถูกดัดแปลงมาจากธรรมชาติ ทำบนพื้นรักสีดำแสดงความโดดเด่น ด้วยจังหวะและช่องไฟที่เหมาะสม ด้วยฝีมืออันประณีตบรรจง นับได้ว่าเป็นผลงานที่มีความวิจิตรงดงาม อันมีเอกลักษณ์และมีคุณค่าอีกชิ้นหนึ่งของงานช่างศิลป์ไทย

งานลายรดน้ำ งานลายทองและลายกำมะลอ เป็นงานจิตรกรรมประเภทเอกรงค์ เป็นงานพุทธศิลป์ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของไทยแต่โบราณ สร้างสรรค์ขึ้นด้วยกรรมวิธีการเขียนด้วยน้ำยาหารดราบนพื้นรักสีดำแล้วปิดทองรดน้ำ โดยมีแรงบันดาลใจในการสร้างลวดลายแบบอุดมคติจากพันธุ์พฤกษามาตามธรรมชาติ ด้วยสีลาของเส้นสายหลากหลายขนาด สร้างความลวงตาให้เกิดมิติและน้ำหนักบนแผ่นระนาบด้วยกระบวนการที่ซับซ้อน โดยเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนา นับเป็นมรดกทางปัญญาสืบทอดมายังลูกหลานส่งอิทธิพลถึงการแสดงออกทางความคิด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ ที่บรมครูช่างไทยสืบสานเป็นแบบประเพณีจนล่วงมาสู่งานช่างไทยในยุคปัจจุบัน

ในผลงานชุด “จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗ ” นี้ เป็นการนำผลงานสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นตั้งแต่ ปี 2548 - 2557 รวม 10 ปี โดยการพัฒนาผลงานทางด้านเทคนิคการสร้างสรรค์และแนวความคิดที่อาศัยรูปทรงทางธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ โขดหิน แม่น้ำ ฯลฯ มาผสมผสานกับรูปทรงที่มีลักษณะแบบอุดมคติไทย เช่น ตัวพระ ตัวนาง สัตว์หิมพานต์ ฯลฯ โดยอาศัยเทคนิคที่มีการคลี่คลายจากงานลายรดน้ำ งานลายทองและลายกำมะลอจนเกิดเป็นเทคนิคใหม่ คือ เทคนิคจิตรกรรมลายทอง ซึ่ง ผลงานที่นำมาจัดแสดงในนิทรรศการ “จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗” ครั้งนี้ ได้แบ่งช่วงในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยแบ่งจากรูปแบบและแนวความคิดออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

2548 - 2550 ข้าพเจ้าได้ยึดแนวความคิดหลัก ที่เกี่ยวข้องกับคติธรรมและปรัชญาทางพระพุทธศาสนาในเรื่องต้นนารีผลที่อยู่ในป่าหิมพานต์ มาเป็นเครื่องเตือนสติมนุษย์ ให้ละวางจากความลุ่มหลงในกามกิเลส โดยเปรียบกับ กิเลสในใจของผู้ชมผลงานสร้างสรรค์ในชุดนี้ ที่ได้ชมผลงานแล้ว เห็นความงามของสีทอง ที่เกิดจากทองคำเปลวมาเรียงปิดติดต่อกัน ส่องแสงประกายประกอบกับรูปทรงของต้นไม้ที่ทรงพลัง บิดคดเคี้ยวไปมา ในพื้นที่กรอบสี่เหลี่ยมของผลงาน สิ่งเหล่านี้รวมกัน เกิดเป็นสุนทรียะทางด้านความงาม ลวงตา ลวงใจ ทำให้ผู้ชมเกิดกิเลสและอยากเข้าไปสัมผัสผลงานใกล้ๆ ดังวิทยากรที่เห็นความงามของนารีผล

2551 - 2557 ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าในช่วงนี้ ได้นำเรื่อง ดินแดนหิมพานต์ ตามคติความเชื่อของคนโบราณ ซึ่งเป็นดินแดนที่เหนือความเป็นจริง จากตำนานกล่าวว่า ป่าหิมพานต์อยู่ในชมพูทวีป เต็มไปด้วยสัตว์ที่มีรูปร่างแปลกประหลาด ผิดไปจากสัตว์ที่เราเห็นกันอยู่ในปัจจุบัน เกิดจากสัตว์หลากหลายประเภทมาผสมกัน จนเกิดเป็นสัตว์ชนิดใหม่ เรียกว่าสัตว์หิมพานต์ ไม่ว่าจะเป็นภูเขามากน้อยหรือต้นไม้แม่มดมนุษย์ที่เข้าไปอาศัยในป่าหิมพานต์ ก็ย่อมไม่ใช่มนุษย์ ด้วยความเชื่อเรื่องดังกล่าวนี้เองได้ส่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนด้วยเส้นสายที่อ่อนช้อย พลิ้วไหว นำไปสู่การถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกตามที่ตนคิดส่วนตน ที่มีต่อเรื่องหิมพานต์นี้

สิโรจน์ พวงบุบผา

CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING 2014

Thai history is very important and valuable and has been like that for ages. Local people in the past inherited Buddhist values and beliefs, which have become tradition. This tradition, which corresponded with the way of life and social backgrounds of the local people, builds unique art as essence of culture to reflect goodness and to support intellectual value. Culture is spread by groups of people in society and it expresses as several forms and techniques of art.

Art is influenced by values and beliefs in Buddhism, for example “The art of gilded lacquer on dhamma book chest of great teacher of Wat Choenng Wai”. In the Ayutthaya period, there was a Thai painting called Laithong, which was delicate, came with a Laipruksa which was influenced from nature. These patterns were put on black surfaces that made the patterns prominent, and were evenly-spaced and required neat skill. This is a unique and valuable painting of master artisans.

Gilded lacquer work, Laithong work, and painted gilded lacquered work are monochrome paintings, Buddhist art, that express Thai ancient wisdom. These works have adopted techniques using realgar on latex covered black coat that are adopted with gold leaves and then washed with water. The inspiration of paintings is flora. Line drawn in different sizes creates dimension and the illusion of a coat. The contents of the work is involved with Buddhism, which is intangible heritage for the next generation, and it expresses ideas, emotions and imaginations which great teachers and masters of this traditional Thai art form carry down to Thai artist in present day.

Works in the “CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING EXHIBITION 2014” were created between 2005-2014. They took 10 years. They use creative techniques and nature concepts such as tree, rock, and river etc., that combine with Thai traditional folk tales that include heroes, heroines, Himmapan creatures etc. There is a new techniques called LaiThong painting technique that uses Gilded lacquer work, LaiThong work, and painted gilded lacquered work; it showed in the “CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING EXHIBITION 2014” exhibition which was divided into two parts by patterns and concepts as follows:

My work that completed between 2005-2007 is influenced by Buddhist doctrine and philosophy as well as the Thai legend of Makaliphon as reminder of human consciousness. This teaches humans to leave the lust behind; for example, the audience who looks at this work sees the beauty of shiny gold leaves that stick together with the powerful twisted Makaliphon tree. All these together in frame create esthetic and illusion which makes the audience lust over and desire to touch the work, as angel musicians see the beauty of Makaliphon.

My work completed between 2008-2014 is about the mythical Himmapan forest which is a supernatural place and found in Chomputawee. There are many types of creatures living in the forest. Most of the creatures here are different from what we have in our physical world, also called combined-animal or Himmapan creatures. Mountains, rivers, and human there are not the same as in the physical world. Beliefs in this story inspire to create work which reveals a distinctive characteristic using delicate lines to express ideas, emotions, and feelings in accordance to artist's personal thoughts towards Himmapan.

Siroj Phuangbubpha

จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย ๒๕๕๗

CONTEMPORARY LAITHONG PAINTING 2014

“จิตรกรรมลายทองร่วมสมัย” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้านจิตรกรรมแบบไทยประเพณี ด้วยการคลี่คลายเทคนิควิธีการจาก งานลายรดน้ำ งานลายทองและงานกำมะลอ ซึ่งเป็นงานพุทธศิลป์อันทรงคุณค่า มีเอกลักษณ์ไทยและความวิจิตรงดงามด้วยฝีมือบรมครูช่าง นำมาแสดง ความคิด อารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับความศรัทธาตามทัศนคติส่วนตัว ด้วยเรื่องราวความฝันและจินตนาการในดินแดนหิมพานต์ อันเป็นทิพย์สถานที่พุทธศาสนิกชนหลายคนมุ่งที่จะสัมผัสถึงความปิติสุข ความวิจิตรงดงาม และความอัศจรรย์ในดินแดนอุดมคติแห่งนี้

Contemporary LaiThong Painting is a creative work of Thai traditional painting, product of visual art, developed from gilded lacquer work, LaiThong work and painted gilded lacquered work, which are valuable Buddhist art. Great teachers and masters of Thai art have created these works of art with elaboration. They reveal a distinctive Thai characteristic.

This project has adopted the ancient techniques of LaiThong art to express ideas, emotions and beauty in accordance to the artist's personal thoughts. The contents of the work is based on the artist's concept of stories in the mythical Himmaphan forest, which is a supernatural ideal place that many Buddhists dream to see and experience its magical beauty and miracle.

Rama IX Art Museum

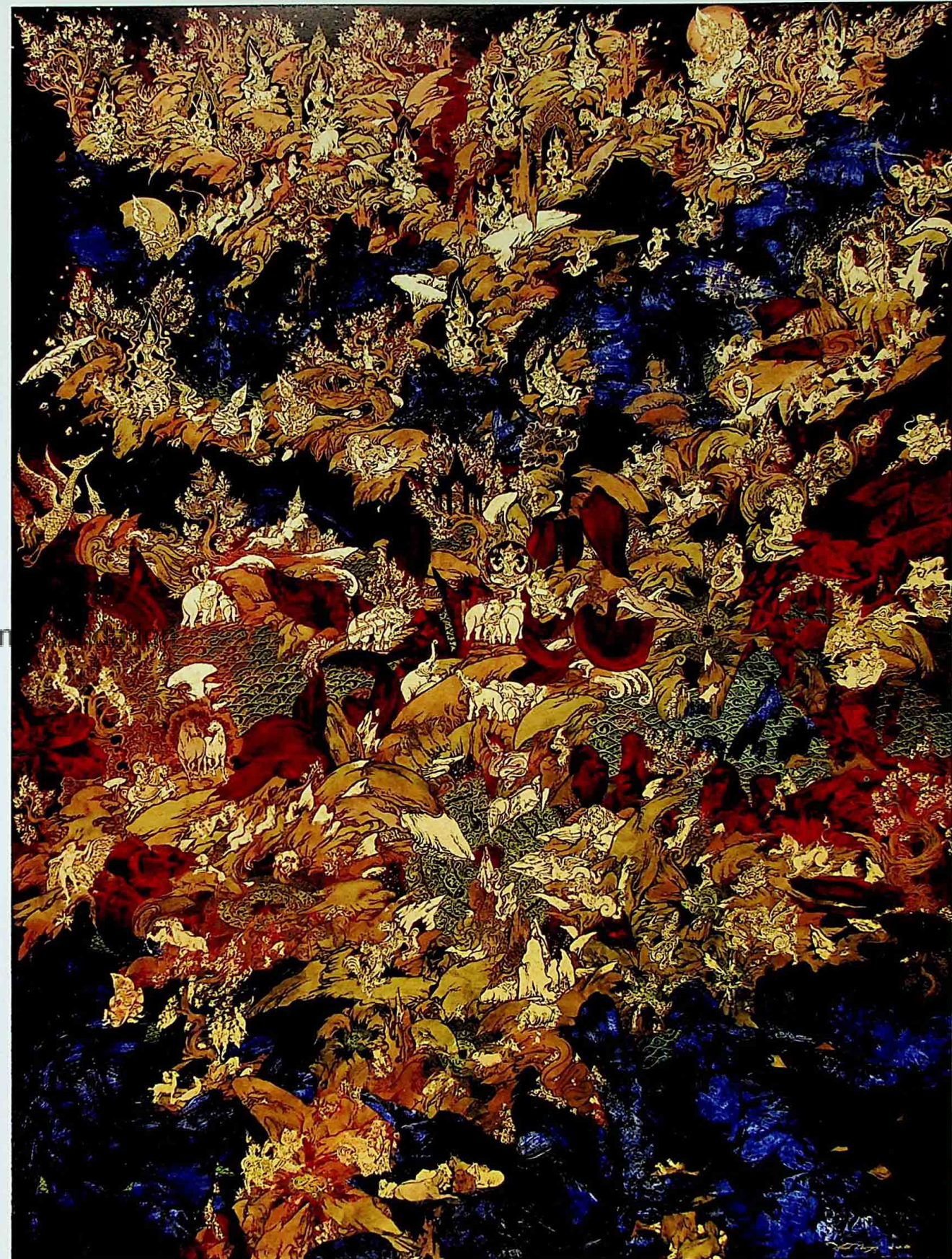

“อาณาจักรหิมพาน”
จิตรกรรมลายทอง, ๑30 x 200 ซม.
“Himmaphan Kingdom”
LaiThong Painting, ๑30 x 200 cm.

“หิมพานต์ ๓”
จิตรกรรมลายทอง, 120 x 200 ซม.
“Himmaphan 3”
Laitong Painting, 120 x 200 cm
(สมบัติของรองศาสตราจารย์ เกษัชร ดร. ภาคภูมิ เต็งอำนวย)

Museum

“หิมพานต์ ๒”
จิตรกรรมลายทอง, 200 x 150 ซม.
“Himmaphan 2”
Laitong Painting, 200 x 150 cm
(สมบัติของมูลนิธิธรรมาคารกรุงเทพ)

“สระอโนดาต”
จิตรกรรมลายทอง, 200 x 150 ซม.
“Anodard Pond”
Laithong Painting, 200 x 150 cm
(สมบัติของมูลนิธิธรรมาคารกรุงเทพ)

“ไตรภูมิ”
จิตรกรรมลายทอง, 160 x 130 ซม.
“Tri-World”
Laithong Painting, 160 x 130 cm

"พรหมวิหารธรรม ๑"
จิตรกรรมลายทอง, 170 x 170 ซม.
"Prohmvihan-dharm 1"
Laitong Painting, 170 x 170 cm
(สมบัติของวัดสุทัศน์)

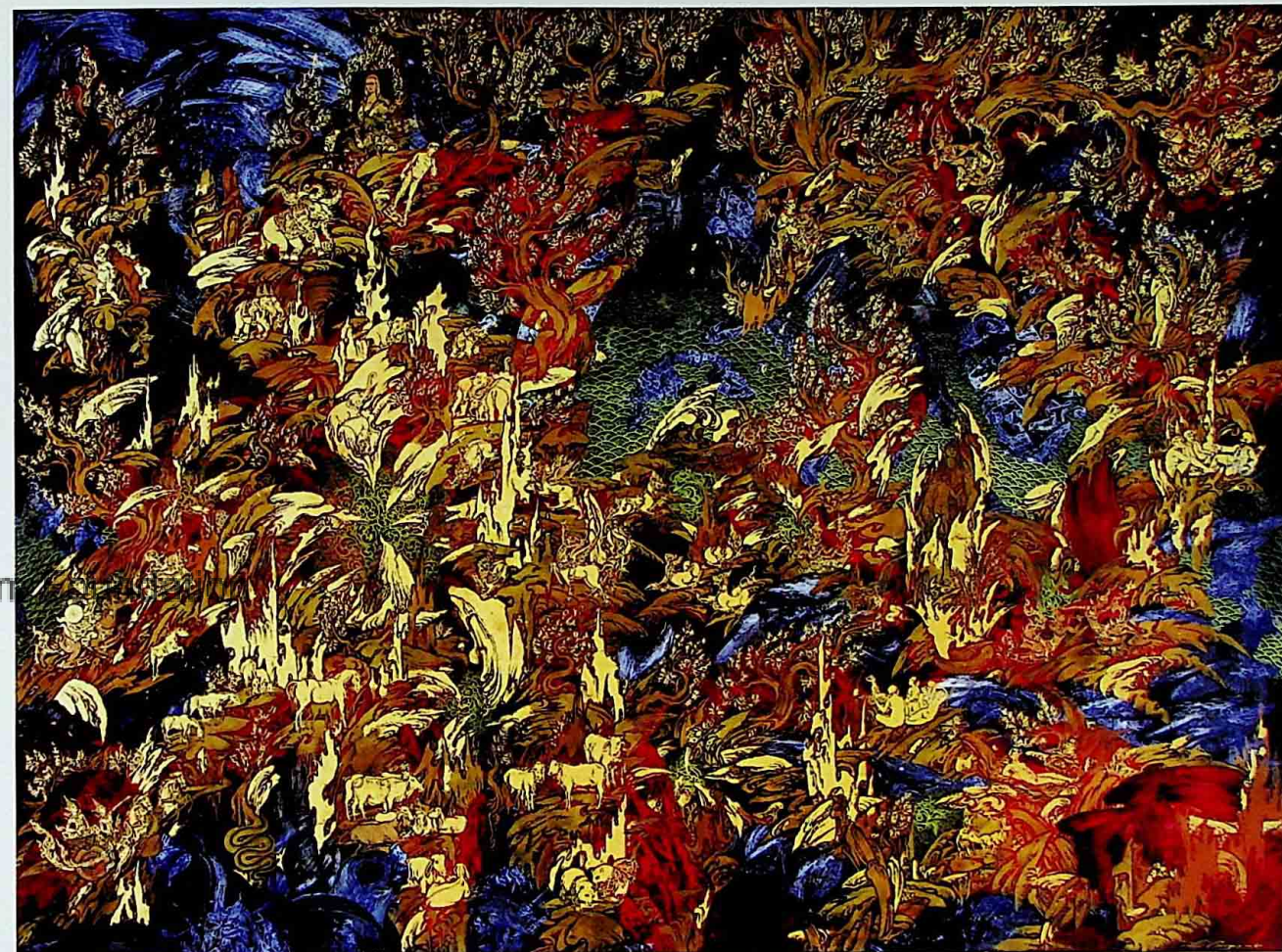

"พรหมวิหารธรรม ๒"
จิตรกรรมลายทอง, 130 x 170 ซม.
"Prohmvihan-dharm 2"
Laitong Painting, 130 x 170 cm
(สมบัติของมูลนิธิชัย แต่งประเสริฐ)

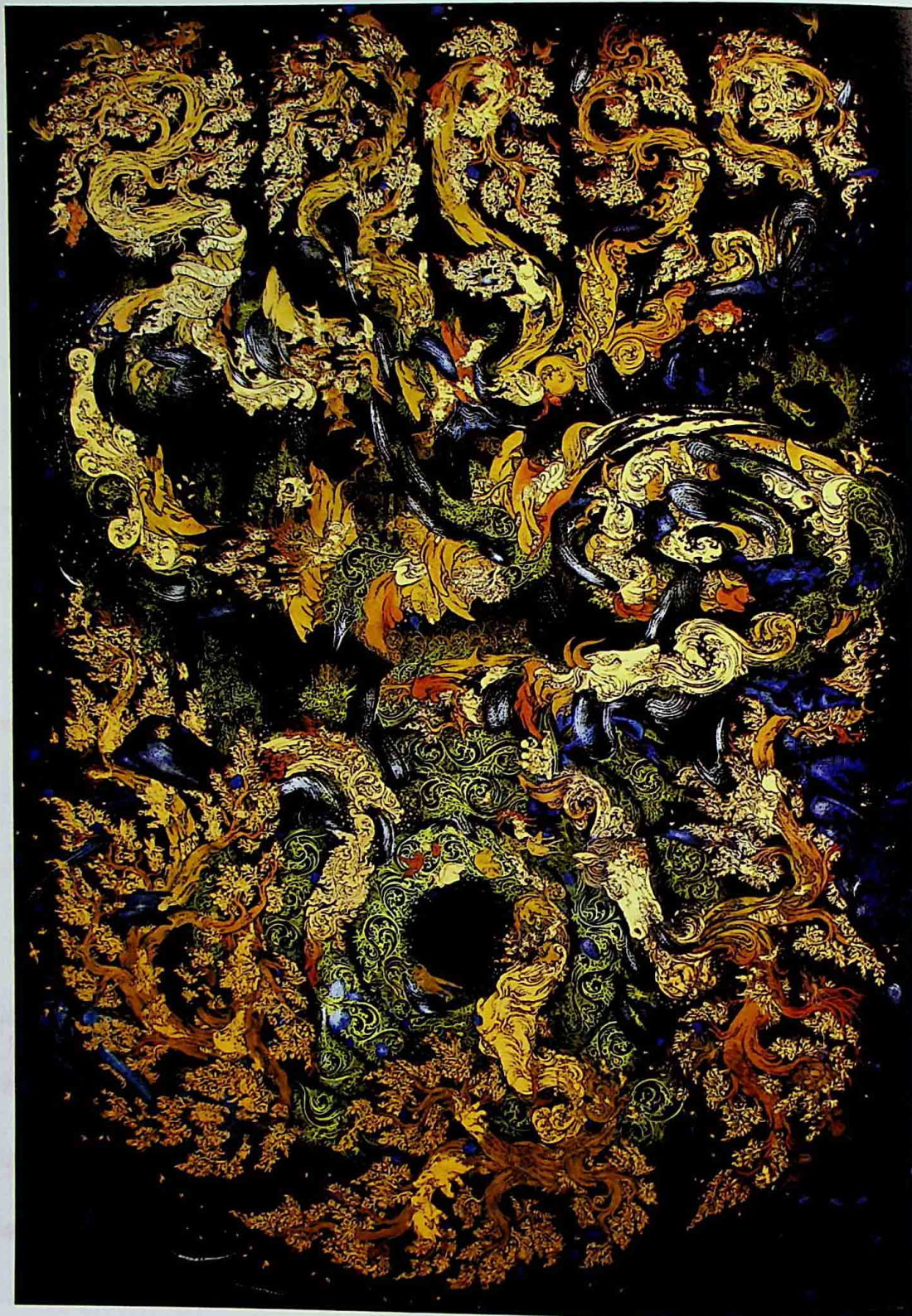
“หิมพานต์ ๖”
จิตรกรรมลายทอง, 150 x 200 ซม.

“Himmaphan 6”
Laitong Painting, 150 x 200 cm
(สมบัติของศูนย์พระคัมภีร์ รัตนเมธานนท์)

“หิมพานต์ ๗”
จิตรกรรมลายทอง, 140 x 180 ซม.

“Himmaphan 7”
Laitong Painting, 140 x 180 cm
(สมบัติของศูนย์บุญประสม ศิริวงศ์)

“พุทธภูมิ ๒”
จิตรกรรมลายทอง 190 x 150 ซม.
“Buddha Birth Place 2”
Laithong Painting, 190 x 150 cm
(สมบัติของคุณพรศักดิ์ รัตนเมธานนท์)

“หิมพานต์ ๑”
จิตรกรรมลายทอง, 150 x 200 ซม.
“Himmaphan 1”
Laithong Painting, 150 x 200 cm
(สมบัติของคุณพรศักดิ์ รัตนเมธานนท์)

Museum Foundation

(ซ้าย)
 “ชมพูทวีป ๑”
 จิตรกรรมลายทอง
 150 x 120 ซม.

(left)
 “Jambudvipa 1”
 Laitong Painting
 150 x 120 cm

(ขวา)
 “หิมพานต์ ๖”
 จิตรกรรมลายทอง
 130 x 180 ซม.

(right)
 “Himmaphan 6”
 Laitong Painting
 130 x 180 cm

